

‘Χρήση της τοπικής χλωρίδας για έργα πρασίνου & αποκατάστασης’ MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015

Το έργο ECOPLANTMED: **Οικολογική** χρήση ιθαγενών **φυτών**
για περιβαλλοντική αποκατάσταση
και αειφορική ανάπτυξη στην περιοχή της **Μεσογείου**

Παναγιώτα Γώτσιου

Υπεύθυνη Συντονισμού
ECOPLANTMED
yiota@maich.gr

Αδαμαντία Κοκκινάκη

Υπεύθυνη Θεμάτων Επικοινωνίας
ECOPLANTMED
adamantia@maich.gr

Μονάδα Διατήρησης Μεσογειακών Φυτών, MAIX

23.07.2015

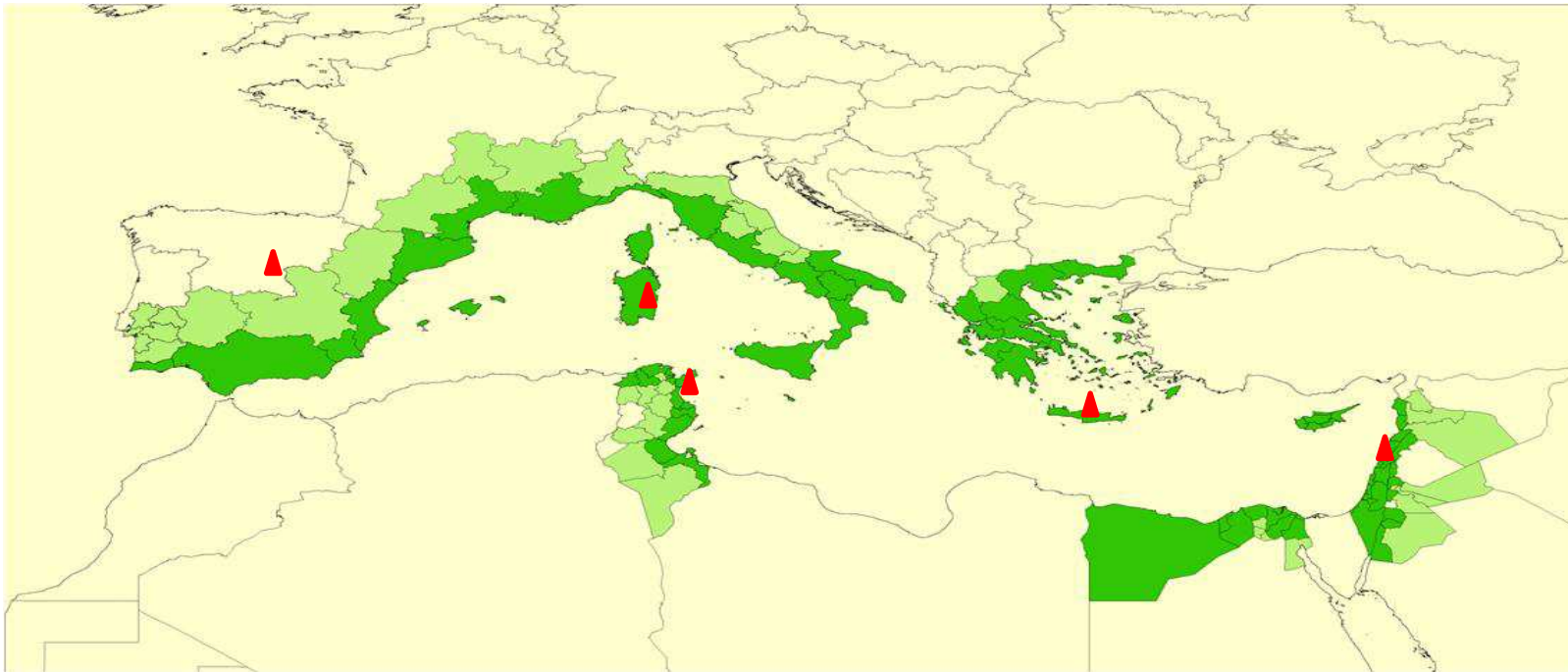
The EGREJOB project has trained 100 young people - half of them women - from Italy, Lebanon, Spain and Tunisia to foster their integration in the green job market.

1 2 3 4 5

Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης ENPI Med 2007-2013:

Το ECOPLANTMED είναι ένα από τα 95 έργα που χρηματοδοτούνται μέσω αυτού του Προγράμματος (μετά από κρίση ~2.000 προτάσεων), μια πολυμερής πρωτοβουλία Διασυνοριακής Συνεργασίας η οποία χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Μέσο Γειτονίας και Εταιρικής Σχέσης (ENPI), στο οποίο συμμετέχουν 14 χώρες (Κύπρος, Αίγυπτος, Γαλλία, Ελλάδα, Ισραήλ, Ιταλία, Ιορδανία, Λίβανος, Μάλτα, Παλαιστινιακή Αρχή, Πορτογαλία, Ισπανία, Συρία – συμμετοχή επί του παρόντος έχει ανασταλεί, Τυνησία). Το Πρόγραμμα, με Διαχειριστική Αρχή την **Αυτόνομη Περιφέρεια της Σαρδηνίας (Ιταλία)**, έχει σαν στόχο να συμβάλει στην προώθηση της βιώσιμης και αρμονικής συνεργασίας στην περιοχή της Μεσογειακής Λεκάνης αξιοποιώντας πλήρως τις ενδογενείς δυνατότητες της περιοχής και αντιμετωπίζοντας τις κοινές προκλήσεις. Ο συνολικός προϋπολογισμός του Προγράμματος είναι 200 εκατομμύρια Ευρώ (www.enpicbcmmed.eu).

Η **Ευρωπαϊκή Ένωση** αποτελείται από 28 Κράτη Μέλη που έχουν αποφασίσει να συνδέσουν σταδιακά την τεχνογνωσία, τους πόρους και το μέλλον τους. Κατά τη διάρκεια μιας περιόδου διεύρυνσης 50 ετών, τα Κράτη μέλη έχουν δημιουργήσει μαζί μια ζώνη σταθερότητας, δημοκρατίας και αειφόρου ανάπτυξης διατηρώντας παράλληλα την πολιτιστική πολυμορφία, τη διαφορετικότητα και τις ατομικές τους ελευθερίες. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευθεί να μοιράζεται τα επιτεύγματα και τις αξίες της με χώρες και λαούς που βρίσκονται εκτός των συνόρων της.

Δήλωση αποποίησης ευθύνης: Η παρούσα παρουσίαση έχει δημιουργηθεί με τη χρηματική συνεισφορά της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο του Προγράμματος Διασυνοριακής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης ENPI Med. Το περιεχόμενό της είναι αποκλειστικά ευθύνη του CIHEAM – Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων και δεν μπορεί σε καμιά περίπτωση να θεωρηθεί ότι αντικατοπτρίζει τη θέση της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των δομών διαχείρισης του Προγράμματος.

Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Εταίροι

Περιφερειακό
Υπουργείο
Υποδομών,
Χωροταξίας και
Περιβάλλοντος,
**Κέντρο
Εφαρμοσμένης
Δασικής Έρευνας,**
Βαλένθια, Ισπανία
(CIEF)

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

EcoplantMed

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Συνεργάτες του ECOPLANTMED

1. Αποκεντρωμένη Διοίκηση Κρήτης
- Διεύθυνση Δασών Ν. Χανίων,
Χανιά, Ελλάδα

2. Province of Cagliari - Department
of Environmental Policy, Energy and
Territory protection - Environment
Sector, **Κάλιαρι**, Ιταλία

3. Molentargius Saline Regional
Nature Park, **Σαρδηνία**, Ιταλία

4. LIMNE Foundation, **Βαλένθια**,
Ισπανία, [www.limne.org]

5. Acció Ecologista - Agró,
Βαλένθια, Ισπανία

*Χρήση της τοπικής γλωσσίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Χρηματοδότηση

Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ECOPLANTMED και για τους 5 εταίρους είναι 1.050.364 € και χρηματοδοτείται κατά 945.328 € (90%) από την Ευρωπαϊκή Ένωση μέσω του Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας Μεσογειακής Λεκάνης ENPI Med 2007-2013.

Διάρκεια

24 μήνες: Ιανουάριος 2014 - Δεκέμβριος 2015

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Στόχος

Το ECOPLANTMED στοχεύει

- να συνεισφέρει στην ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας, και
- να προάγει ένα αειφορικό μοντέλο ανάπτυξης στην περιοχή της Μεσογείου

ενισχύοντας τη διατήρηση των ιθαγενών φυτών και προάγοντας τη χρήση τους στην αποκατάσταση οικοτόπων και στον τομέα της φυτικής παραγωγής.

Αναμενόμενα αποτελέσματα

- εκτός τόπου (*ex situ*) διατήρηση απειλούμενων φυτικών ειδών της Μεσογείου
- ανάπτυξη πρότυπων μεθοδολογιών και πρακτικών εργαλείων για τη διαχείριση και αειφορική χρήση των ιθαγενών φυτικών ειδών
- βελτίωση της διαχειριστικής ικανότητας και της διακυβέρνησης στον τομέα του περιβάλλοντος σε τοπικό επίπεδο
- προώθηση "νέου" οικονομικού τομέα για την παραγωγή ιθαγενών φυτών

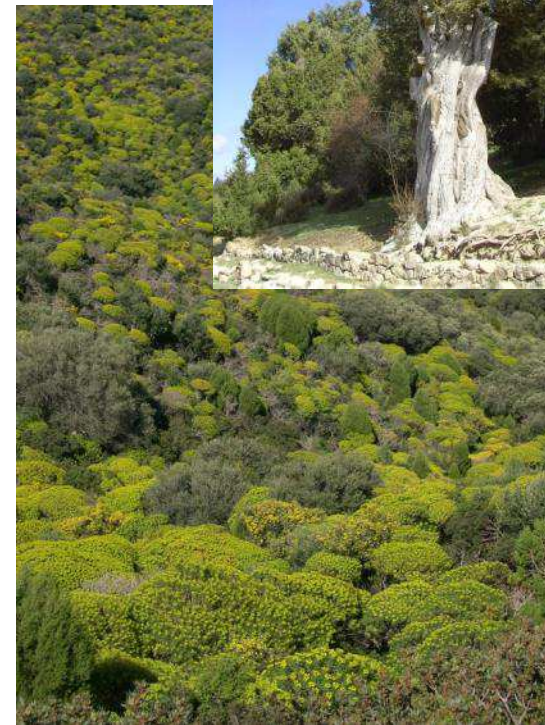

Η φυτική ποικιλότητα της Μεσογείου

Η Μεσόγειος είναι

- μια από τις πλουσιότερες περιοχές σε βιοποικιλότητα παγκοσμίως
- η τρίτη σημαντικότερη περιοχή για τη φυτική ποικιλότητα με **25.000 φυτικά είδη** - περισσότερα από τα μισά είναι ενδημικά στην περιοχή, δηλαδή δε φύονται πουθενά αλλού στον κόσμο.

Μόνο το 5 % αυτής της σημαντικής για τη βιοποικιλότητα περιοχής παραμένει με σχετικά αναλλοίωτη φυτική βλάστηση.

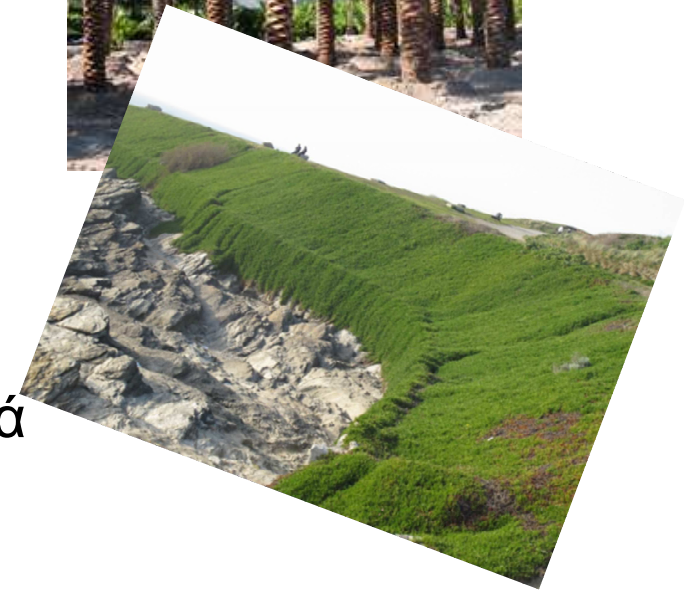
Οι πιέσεις και απειλές...

- ❑ Εξαιτίας των φοβερών πιέσεων στη Μεσόγειο λόγω δημογραφικής ανάπτυξης, τουρισμού και αγροτικής ανάπτυξης, προκαλείται ευρεία καταστροφή ή κατακερματισμός των φυσικών οικοτόπων
- ❑ Τα επόμενα 25 χρόνια, ο πληθυσμός της περιοχής αναμένεται να φτάσει τα 100 εκ.
- ❑ Αναμένεται ότι ένα ~20% των ειδών της Μεσογείου θα απειληθεί με εξαφάνιση μέχρι το 2050 (UNEP, PLAN BLEU)
- ❑ Οι κλιματικές αλλαγές θα οξύνουν ακόμη περισσότερο τα προβλήματα

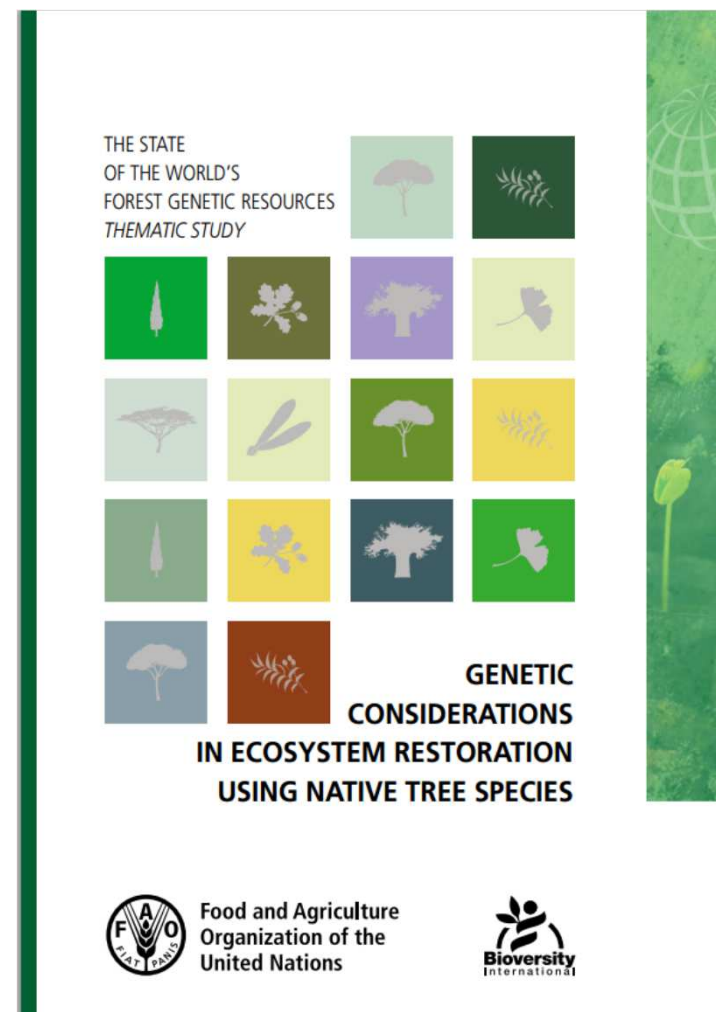
ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΗ ΧΡΗΣΗ ΕΙΣΑΓΟΜΕΝΩΝ-ΞΕΝΙΚΩΝ ΕΙΔΩΝ

- ✓ Αλλοίωση της **φυσιογνωμίας του τοπίου**
- ✓ **Υβριδισμός** με τοπικά (συγγενικά) είδη (γενετική επιμόλυνση – δημιουργία νέων ειδών/τύπων ανταγωνιστικών στα τοπικά είδη)
- ✓ Επιπτώσεις και στη **μικροβιακή ποικιλότητα** (κυρίως εδάφους)
- ✓ Διατάραξη ισορροπίας επικοινωνίας (αλλαγές συσχετισμών επικοινωνιών-φυτών)
- ✓ **Οικονομικό κόστος εκρίζωσης** χωροκατακτητικών ειδών (π.χ. *Carobrotus edulis* στην Ισπανία)
- ✓ Επιπτώσεις στην ανθρώπινη υγεία (ξενικά είδη που προκαλούν διαφόρων ειδών **αλλεργίες** σε μόνιμους κατοίκους)

Οικολογική αποκατάσταση οικοτόπων με τοπικά είδη χλωρίδας

- ❑ Συνεισφέρει στη διατήρηση των ίδιων των ειδών και της γενετικής ποικιλότητας
- ❑ υλικό φύτευσης από σπόρους κοντά στην περιοχή φύτευσης- εξέλιξη με άλλα τοπικά είδη χλωρίδας και πανίδας - προσαρμοσμένο στις τοπικές περιβαλλοντικές συνθήκες- μεγαλύτερη δυνατότητα επανα-ισορρόπησης
- ❑ σε σχέση με εισαγόμενα-ξενικά είδη, τα ιθαγενή είδη μπορεί να είναι λιγότερο πιθανό να καταστούν χωρο-κατακτητικά ή να υποχωρήσουν σε εισαγόμενα ή ιθαγενή παράσιτα

FAO, 2014

Η πρόκληση στην οικολογική αποκατάσταση...

...η προμήθεια σπόρων από ιθαγενή είδη

Παράγοντες που δυσκολεύουν την επαρκή προμήθεια σπόρων:

- διαθεσιμότητα των σπόρων,
- τεχνογνωσία (βιολογικές και τεχνικές γνώσεις που απαιτούνται για να διεκπεραιωθούν με ορθό τρόπο η επεξεργασία, αποθήκευση, η διακοπή του ληθάργου και η παράδοση των σπόρων στον χώρο αποκατάστασης),
- κατάρτιση
- αδειοδότηση των συλλεκτών σπόρων

Η αποταμίευση σπερμάτων ιθαγενών ειδών είναι ένας κρίσιμος κρίκος στην αλυσίδα της αποκατάστασης

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

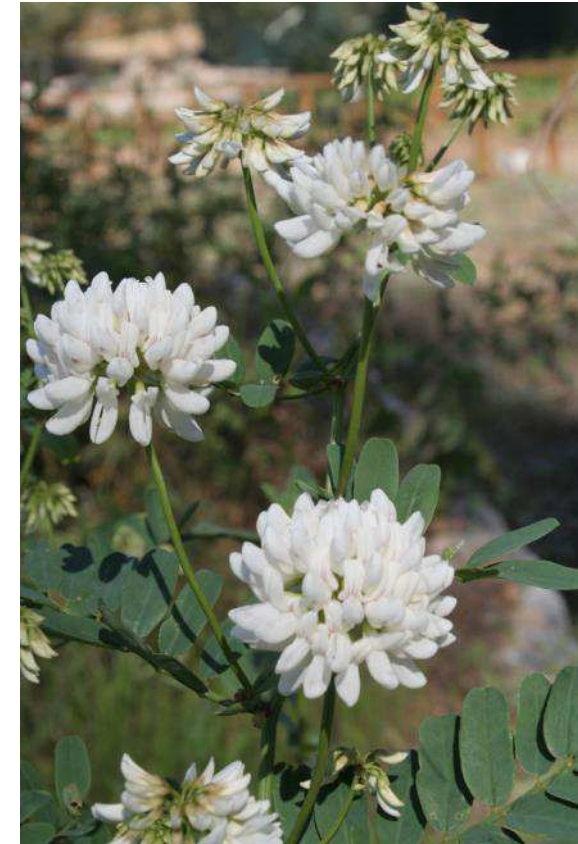

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Η πρόκληση στην προώθηση της τοπικής χλωρίδας...

- ✓ **σύζευξη της επιστημονικής γνώσης σχετικά με τους σπόρους με τις υποδομές που απαιτούνται για να υποστηρίξουν τη διαχείριση των σπόρων σε μεγάλη κλίμακα**
- ✓ **η ανάπτυξη αποτελεσματικών σχέσεων συνεργασίας ανάμεσα στους επιστήμονες σπόρων, τους επαγγελματίες που εργάζονται σε έργα αποκατάστασης, τις βιομηχανίες σπερμάτων εμπορίου και τις τοπικές κοινότητες**

ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

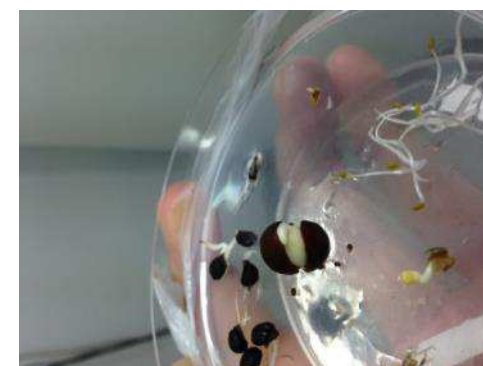
Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Διατήρηση και πολλαπλασιασμός επιλεγμένων Μεσογειακών φυτών

- Δημιουργία καταλόγου με >150 επιλεγμένα ιθαγενή φυτά της Μεσογείου
- Πάνω από 200 **συλλογές** σπόρων (για ~140 διαφορετικά taxa) για διατήρηση & μελέτη
- Μελέτες φύτευσης για >100 taxa και δημιουργία βέλτιστων πρωτοκόλλων φύτευσης για >65 taxa
- Έκδοση “**Εγχειριδίου** για τον πολλαπλασιασμό επιλεγμένων ιθαγενών φυτών της Μεσογείου”, το οποίο περιέχει πληροφορίες για τον πολλαπλασιασμό 72 ιθαγενών φυτών των περιοχών των εταίρων, 14 από τα οποία είναι είδη της Κρητικής χλωρίδας

Ανταλλαγή εμπειριών για την οικολογική αποκατάσταση Μεσογειακών οικοτόπων

- Ανάπτυξη κοινής μεθοδολογίας για την ταυτοποίηση, αξιολόγηση και **επιλογή καλών πρακτικών για την οικολογική αποκατάσταση Μεσογειακών οικοτόπων**
- Ταυτοποίηση 31 καλών πρακτικών και επιλογή των 15 βέλτιστων με βασικά κριτήρια την χρήση ιθαγενών φυτών και τοπικού γενετικού υλικού
- Έκδοση “**Οδηγού Καλών Πρακτικών για την Αποκατάσταση Μεσογειακών οικοτόπων**”

Πιλοτικά έργα οικολογικής αποκατάστασης

- Εκπόνηση διαχειριστικών σχεδίων και υλοποίηση δύο πιλοτικών δράσεων αποκατάστασης Μεσογειακών οικοτόπων σε δημόσιες εκτάσεις στο **Λίβανο και στην Τυνησία**:
- Κύριος στόχος είναι η ανάπτυξη και υλοποίηση μιας μεθοδολογίας για αποκατάσταση η οποία βασίζεται σε τοπικούς γενετικούς πόρους.
- Στην Τυνησία η πιλοτική δράση υλοποιείται σε 70 στρέμματα στην περιοχή Nefza.

Πιλοτικά έργα οικολογικής αποκατάστασης

- Στο Λίβανο η πιλοτική δράση υλοποιήθηκε σε >60 στρέμματα υποβαθμισμένης και υπερβοσκημένης γης στο Όρος Lebanon και είναι στο στάδιο της παρακολούθησης.

Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Επικοινωνία του έργου

- Διάθεση φυλλαδίου, ενημερωτικές εκδηλώσεις, συναντήσεις εργασίας, και διεξαγωγή Διεθνούς Συνεδρίου
- Αγγλικές εκδοχές και μεταφράσεις των δύο κύριων εκδόσεων του έργου, “Εγχειριδίου” & “Οδηγού”, σε Ελληνικά, Ιταλικά, Γαλλικά & Ισπανικά σύντομα διαθέσιμες στο www.ecoplantmed.eu

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

Επικοινωνία του έργου

Σύντομα στο MAIX

διοργάνωση 2 εξειδικευμένων ημερίδων – σεμιναρίων
(workshops) που θα απευθύνονται σε επαγγελματίες του
κλάδου φυτικής παραγωγής, αρχιτέκτονες τοπίου, διαχειριστές
φυσ.περιβάλλοντος, κ.α.
ΔΗΛΩΣΤΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ!

ECOPLANTMED International Conference

The project ECOPLANTMED will hold its International Conference with the theme "Ecological Restoration in the Mediterranean region: Challenges and Opportunities" in Beirut, Lebanon on 14, 15 and 16 October 2015. The conference focuses on ecological restoration of Mediterranean type habitats and the importance of using native plants. For more information and registration, visit the ECOPLANTMED International Conference website.

ECOPLANTMED at a glance

The project ECOPLANTMED: "ECOLOGICAL use of native PLANTS for environmental restoration and sustainable development in the MEDiterranean region" is a joint Mediterranean initiative based on the collaboration among seed banks, research institutes and institutions dealing with native plant conservation and management.

[READ MORE](#)

ECOPLANTMED promotes the use of native plants

The Mediterranean Basin is one of the most bio-diverse regions and the third most significant plant diversity hotspot worldwide with 25,000 plant species, over half of which are found nowhere else in the world. A mere 5% of the original extent of the

News & Events

ECOPLANTMED at the HBS 14th Panhellenic Scientific Conference, Patra, Greece, 8-11 October 2015

The Hellenic Botanical Society (HBS) will hold its 14th conference about "The Science of Plants, a foundation for the Conservation of Nature". CIHEAM - MAICH will present the ECOPLANTMED Initiative ...

Sep 18, 2015 [read more](#)

CIHEAM – MAICH invites you to an open information day with the topic "Use of native flora in landscaping and restoration", Chania, Crete, 6 October 2015.

The Mediterranean Plant Conservation Unit of CIHEAM – MAICH, Coordinator of the ECOPLANTMED project, is organising an event in order to inform about the project and the importance of using native plants in landscaping (parks, gardens, etc.) and environmental restoration.

Sep 15, 2015 [read more](#)

Ιστοσελίδα

Περισσότερες πληροφορίες, νέα και παραδοτέα του έργου και σε Ελληνικά είναι διαθέσιμα στο www.ecoplantmed.eu

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου

- Εκπόνηση και υλοποίηση σχεδίων για την πολύπλευρη αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου, τόσο σε τοπικό επίπεδο των εταίρων, όσο και σε επίπεδο Μεσογειακό και Προγράμματος ENPI CBC Med.
- Υπογραφή 20 συμφωνητικών με σχετικούς φορείς

Αξιοποίηση των αποτελεσμάτων του έργου

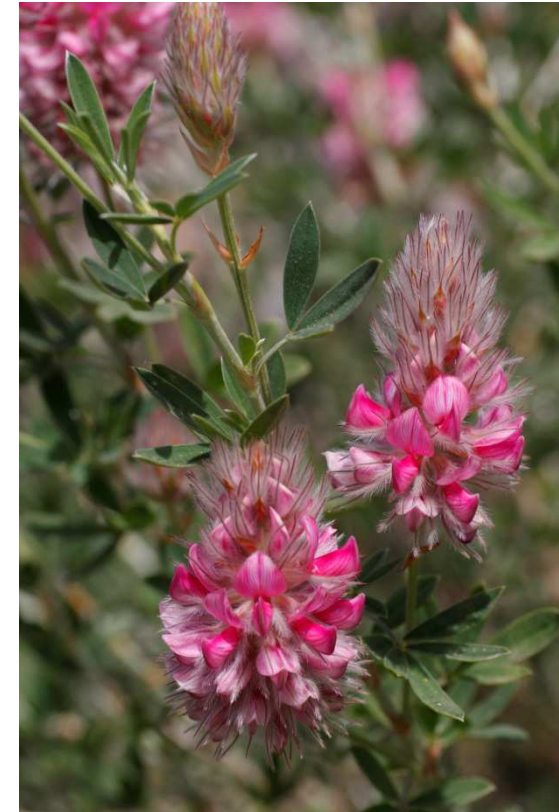
➤ Υπογραφή 20 συμφωνητικών με σχετικούς φορείς

..σχετικά με μεταφορά τεχνογνωσίας, συμβουλευτικής, πρωτοκόλλων φύτευσης (και πολ/κου υλικού υπό ορισμένες συνθήκες) από το MAIX

Και

...δέσμευσης προώθησης της χρήσης τοπικών ειδών και ανταλλαγής εμπειριών - πληροφοριών από τους συνεργαζόμενους φορείς

... κοινές δράσεις ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης, διάχυσης αποτελεσμάτων

ΔΗΛΩΣΤΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝ!

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

ΕΥΧΑΡΙΣΤΟΥΜΕ

www.ecoplantmed.eu/

*Χρήση της τοπικής χλωρίδας
για έργα πρασίνου & αποκατάστασης
MAIX, Χανιά, 6 Οκτωβρίου 2015*

Project
funded by the
EUROPEAN UNION

